СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 190. Джерзі Сити, Н. Дж., четвер, 15-го серпня 1940. No. 190. Jersey City, N. J., Thursday, August 15, 1940. VOL. XLVIII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЗВОЛІКАЮТЬ З ПРИМУСОВОЮ СЛУЖБОЮ

ВАШИНҐТОН. — Хоч військові кола налягають, щоб конґрес поспішився з ухваленням закону примусової військової служби, щоб армія могла з 1. жовтня розпочати набір новобранців, то проте конґресові кола з тим не спішаться і поволі дискутують над тою справою далі. Асистент начальника штабу, ґен. Шед, заявив у конґресі, що внаслідок проволоки в конґресі армія не зможе розпочати набору з 1. жовтня, а вже мусіла відложити це до 1. січня. Сенатор Джансон заявив, що дискусія над тим законом готова тягнутись у конґресі дуже довго. Так довго, доки републиканський президентський кандидат Вилкі не вискаже своєї думки в тій справі. Колиб Вилкі виразно заявився за цей закон, то конґрес, а також сам президент Рузвелт, отверто заявились би за нього. Бо вони всі знались, що цеї справи ніхто не буде оспорювати підчас виборів. Колиж Вилкі в тій справі мовчить, конґрес і президент Рузвелт також не хочуть занадто анґажуватись у тій справі, говорив сенатор Джансон.

ВИЛКІ КАЖЕ ДЕМОКРАТАМ ВІДДАТИ ГРОШІ.

КОЛОРАДО СПРИНҐС. — Вендел Вилкі знов порушив справу демократичної виборчої книжки, на яку ріжні люди платять великі суми, мовляв це на оголошення, а фактично на виборчу кампанію Демократичної Партії. На основі закону Геча не вільно нікому із державних та стейтових вищих урядників брати участь у політиці й помагати грошево кампаніям. Також нікому не вільно давати на виборчі цілі більше, ніж пять тисяч долярів впродовж року. А шляхом оголошення на згадану виборчу книгу деякі люди дають більше, ніж дозволено законом. Проти цеї книги вже заявився сам конґресмен Геч і головний прокуратор Джексон. За останніх чотири роки люди дали на ці оголошення $650,000. Коли вони не повідбирають своїх грошей, казав Вилкі, то їх чекає кара.

КЮДАҐИ ЗАПЕРЕЧУЄ.

НЮ ЙОРК. — Американський амбасадор до Бельґії приїхав отсе до Ню Йорку, щоб здати звіт перед своїми наставниками в Вашинґтоні про свою розмову з англійськими журналістами, в якій він мав вихваляти поведінку німецьких вояків у Бельґії, а навіть говорити, що німецькі вояки поводились краще, ніж у подібних обставинах колинебудь поводились американські вояки. Кюдаґи не хотів давати журналістам обширних інформацій, доки не побачиться зо своїми наставниками. Сказав лише, що англійська преса цілковито поперекручувала його слова. На запит, чи думає резиґнувати, відповів, що в цю хвилю не знає, а знатиме після того, як побачиться з шефами департаменту.

СТЕЙТ ЗАДЕРЖИТЬ ПОСАДИ ДЛЯ НОВОБРАНЦІВ.

ОЛБАНІ — Ґубернатор Лімен заявив, що всі ті, що підуть до війська, не потерплять в ніякому разі, коли ходить про їх посади і платні. Це відноситься до всіх працівників, що працюють у стейтових заняттях. Вони діставатимуть повну платну при авансі; а також ті, що ще не мають стейтового заняття, а подались на лісту, не будуть оминені.

НАЦІСТИЧНА ПРОПАҐАНДА.

НЮ ЙОРК. — На банкеті поліцаїв виголосив діючий ґубернатор Полеті промову до 2,000 поліцаїв і накликав їх, щоб боролись із чужинецькою пропаґандою. Він говорив, що навіть високі стейтові і міські урядники дістають пропаґанду впрост з Німеччини, від міністра пропаґанда Ґебельса.

ПОПУЛЯРНІСТЬ РУЗВЕЛТА МАЛІЄ.

НЮ ЙОРК. — Бюро публичної опінії під директорством д-ра Ґелопа подало до відома, що популярність Рузвелта, головно по великих містах, маліє. В порівнанні до 1936 року та популярність впала на 14%. Всетаки Рузвелт має перевагу над Вилкім. Бо в часі запитів ріжних осіб зпосеред американської суспільности 57 на сто далі заявлялись за Рузвелта, а лиш 43 за Вилкого. В 1939 році 75 заявлялось за Рузвелта, а лиш 25 за републиканського кандидата.

ДЖІН ТОНЕЙ ТВОРИТЬ НОВУ МОЛОДЕЧУ ОРҐАНІЗАЦІЮ.

НЮ ЙОРК. — За помочею і надзором Джіна Тонея, колишнього кулачного мистця світу, створено „проамериканську ґрупу" конґресу американської молоді. Національним директором цеї нової ґрупи назначено Морея Плавнера, колишнього чільного діяча в старім конґресі. Тоней заявив, що старий конґрес американської молоді вцілости контрольований комуністами. Він справді балакає багато про демократію, але ні пальцем не кивне, щоб щось конкретного для цеї демократії зробити. За те він ухвалює постійно резолюції, які є проти американського зброєння, та проти державної сили Америки.

КНУДСЕН ОБІЦЮЄ ЛІТАКИ БРИТАНІЇ

На запит журналістів, чи Америка зможе виконати обіцянку, дану Англії, щоб посилати їй щомісяця по 3,000 літаків, поверх тих, що вже тепер приватні компанії їй посилають, Вилйем Кнудсен, член національної ради в справах зброєння, відповів, що з кінцем 1941 року Америка зможе посилати Англії поверх тої суми, що вона нині з Америки дістає, по 1,300 до 1,400 літаків місячно. Це зовсім не буде розчарування для Англії, говорив він, бо обіцянка 3,000 літаків місячно була висказана як остаточна ціль, а не як вже безпосереднє зобовязання.

МЕКСИКАНЦІ СТЕРЕЖУТЬ СВОГО ПРЕЗИДЕНТА

МЕКСИКО СИТІ. — Чисельні гурти озброєних мексиканських селян зібрались на передмісці мексиканської столиці, щоб часом дехто не хотів зробити державного перевороту і недопустити до обняття влади ново-вибраного президента ґенерала Мануеля Авіля Камача. Камачо у недавних виборах дістав велику більшість голосів.

ПЕРЕПРОШУЮТЬ ҐРЕЙСІ ФІЛДС

ГАЛІВУД. — Англійська фільмова артистка Ґрейсі Філдс, що приїхала недавно до Америки, образилась на англійський парлямент за це, що деякі посли в парляменті закидали їй, що вона, втікаючи до Америки, забрала зо собою велике майно. Ґрейсі Філдс відповіла, що це неправда, що жадного майна зо собою не забрала, а все залишила в Англії. Коли англійські власти хочуть, можуть все її майно до цента собі забрати, казала вона. По провіренні англійський парлямент переконався, що Ґрейсі має рацію і тепер вислав до неї листа, в як'м перепросив її за нанесену обиду.

НІМЕЦЬКИЙ НАСТУП НА АНГЛІЮ ЗБІЛЬШАЄТЬСЯ З КОЖНИМ ДНЕМ

В Англії зачинають припускати, що німецький блискавичний наступ уже начався. І є добрі дані на те, щоб так думати. Вже кілька днів продовжуються бомбардування на величезні розміри. За кожним разом висилають німці понад 500 літаків, не зважаючи на великі втрати, які поносять. В останнім нападі британці зістрілили в однім дні 65 німецьких літаків, а втратили тільки 11, як виходить з їхнього военного комунікату. А проте вони числяться з тим, що німці далі висилатимуть хмари літаків, можливо що й по тисячі нараз, бо мають покищо ще такі резерви, що можуть собі на таке позволити. Та з того, що пишуть англійські ґазети, виходить, що німці вправді завдають удари і наносять шкоду, але не там, де їм треба. Далі пишуть, що теперішні повітряні напади є ведені з повною жорстокістю. Пишуть, що німці вживають тепер найвправніших летунів, таких, що спускаються наділ з найвищих висот в одній мінуті. Знову німці, як звичайно, пишуть про свої нові успіхи твердять, що знищили в останнім наступі 96 британських літаків, а втратили 26 своїх, нанісши британцям великої шкоди.

ДОНОСЯТЬ, ЩО ВИБУХЛА В АЛЬБАНІЇ РЕВОЛЮЦІЯ

Американські кореспонденти доносять з Білгороду, столиці Юґославії, що Італія висилає до Альбанії свіжі війська, щоб здавити революцію, яку викликали гірняки, що не хочуть іти до війська, до чого їх силує італійська влада, забираючи їм ще худобу для военних потреб. Альбанці мали теж вбити двох італійських офіцирів, висланих до них на переговори. Іде тут про одно гірське племя, яке мало зачати бунт. Кажуть далі, що вже прийшло до сутичок з італійським військом, в яких мав згинути між іншим італійський полковник.

В ПОЛЬЩІ НУЖДА

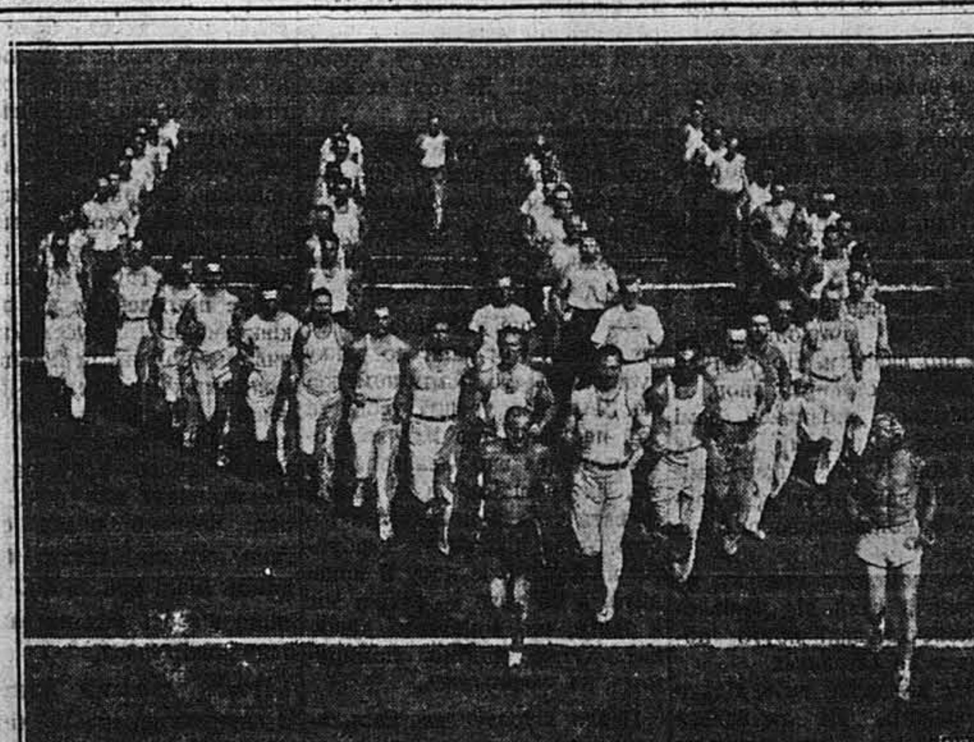
БІЛГОРОД. (Юґославія). — Юґославський журналіст, що перебував в Польщі, що є під німецькою окупацією, пише, що всюди бачив там нужду. Каже, що німці далі вивозять ріжні добра до Німеччини. Певне число поляків приноровлюється вже до обставин і вертає на давні посади.

БІДНОТА СТАНЕ МОДОЮ В АНГЛІЇ

ЛОНДОН. — Сер Кінґслі Вуд, міністер скарбу, сказав у парляменті, що витерте вбрання й старий капелюх стануть незабаром модою в Анґлії. Крім цього буде це признакою доброго патріота. Хто роздав свій маєток на оборону держави, той самий попав у біду, отже він справжній патріот.

ОБОРОНЯТЬ ІНДО-КИТАЙ

ВІШІ. — Адмірал Жан Деку, ґенеральний ґубернатор Французького Індо-Китаю, повідомив французький уряд, що він готовий до оборони краю, колиб на нього напала Японія, що громадить війська на границі.

ПОЛІЦАЇ ДЛЯ ОБОРОНИ.

Ґрупа вибраних 220 сильних юнаків зпоміж нюйорської поліції починає 35-денний курс інтензивних вправ у всіх напрямах оборонної тактики. Поліцаї дістають військовий вишкіл, інструкції в наїздах з повітря та в обороні проти повітряних налетів.

НАПРУЖЕННЯ МІЖ ЗЛУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ І ЯПОНІЄЮ ЗРОСТАЄ

ШАНГАЙ. — Японія настає на те, щоб і американські війська опустили Міжнародній Осідок в Шангаю, так, як це недавно тому зробили британці. Як відомо Анґлія уступила Японії тільки тому, що не хоче входити з нею у конфлікт, який міг би закінчитись війною в часі, коли вона занята боротьбою з Німеччиною й Італією. Тепер Злучені Держави хотілиб разом з іншими міжнародніми військовими частинами перебрати охорону британців з огляду на те, що британські війська відійшли „там, де їх більше потреба", як це подано в офіційнім британськім комунікаті. Для полагодження цеї справи прибуває до Шангаю адмірал Томас Гарт, командант Азійської Фльоти Злучених Держав. У звязку з його приїздом появилася заява, очевидно під японським впливом, в якій кажеться, що „американські війська находяться в Шангаю з тої самої незаконної причини, на яку покликувались британці", та що американці є тепер „одинокими оборонцями західнього імперіялізму в Китаю". Уже такі публичні виступи вказують наглядно, що існує японсько-американський конфлікт. Це видно ще й по тім, що японське командування відмовилось від участи в нарадах представників військових міжнародніх частин, які скликується з ініціятиви полковника Пека, команданта американської частини.

ЯПОНІЯ І НІДЕРЛЯНДСЬКА ІНДІЯ.

ТОКИО. — Зі заяви японського міністра заграничних справ виходить, що Японія мусить позбутись економічної залеглости з боку Злучених Держав. Іде тут головно про нафту, якої Японія готова більше не діставати з Америки, згідно зо заявою президента Рузвелта про ограничення торговельного договору з Японією. Ось тому, кажі японський міністер, уже розпочато переговори з Нідерляндською Індією, щоб звідтам діставати нафту.

МІНІСТЕРСТВО ПРОПАҐАНДИ В ЯПОНІЇ.

ТОКИО. — Вже й Японія матиме своє міністерство пропаґанди. На чолі стоятиме тепер Нобуфумі Іто, що був японським амбасадором до Польщі. Кажуть, що він знає багато ріжних европейських мов і країв. У Злучених Державах не бував.

ЛИТВА БОЛЬШЕВІЗУЄТЬСЯ.

СТОКГОЛЬМ. — Відомости, які надходять з Литви, вказують на те, що Совети спішаться з большевізацією краю. Новий советський уряд проголосив неважність церковних шлюбів. Заявив, що визнає тільки одні цивільні шлюби. Сказано, що коли хто хоче брати шлюб ще в церкві, то це є його особиста справа, яка не має ніякого законного значення. Рівнож дозволено на розводи, які були передше недозволені, або дуже утруднені з огляду на те, що Литва католицький край і звязана конкордатом з Римом.

ЯК ЦЕ РОЗУМІТИ?

СТОКГОЛЬМ. — Совети натискають всюди, щоби зліквідувати окремі посольства балтійських держав, яких діловодства мають тепер перебрати советські посольства ни консуляти. Таке є і з посольствами Латвії, Естонії й Литви в Швеції. В Німеччині литовське посольство відмовилось передати Советам своє діловодство, але передали посольства Естонії й Латвії. Та особливо замітне те, що тут в Швеції говорять, що американські представники посольств у згаданих державах мали дістати з Вашинґтону поручення перенести свої діловодства, що означає звинення окремих американських представництв в Латвії, Естонії й Литві.

ВЖЕ Й СОВЕТИ ОБСТАЮТЬ ЗА БОЛГАРІЄЮ.

МОСКВА. — Недавно було проголошено, що Совети невдоволені з того, що виходить на таке, що Болгарія дістане полудневу Добруджу від Румунії на підставі натиску Німеччини на Румунію. Тепер советська преса розписується широко про те, що Совети завжди попирали і далі попиратимуть домагання Болгарії в справі Добруджі.

НЕ ДУЖЕ ВДОВОЛЕНІ З ПЕТЕНА.

БЕРЛІН. — Виходить, що націсти не є вдоволені з уряду маршала Петена, бо ніби він не має сили і відваги знищити старе. З того, що з німцями веде постійні конференції полковник ди ля Рок, можна догадуватись, що він може незабаром виринути на політичнім овиді Франції.

БУТИ ТЕРПЕЛИВИМИ, ВЗИВАЄ ПЕТЕН.

ВІШІ (Франція). — Маршал Петен заявив через радіо, що уряд не вернув до Парижа тому, що німці ставлять ріжні вимоги. Та це означає тільки проволоку, казав Петен, взиваючи французів до терпеливости. Заявив, що чеснота терпеливости є тепер виявом відваги. Далі казав, що Франція мусить бути очищена від хмари нездар, що позасідали по ріжних урядах. На їх місце мусять прийти люди ідеї, запалу і посвяти в службі народові.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holodays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКА КНИЖКА БЕЗ ПОКУПЦЯ

Стара українська діячка, пані Олена Кисілевська, пише з Сянока між іншим ще таке: „Уже давно вислала я до книгарні „Свободи" 20 примірників „Швайцарії". Якщоб припадково залишилось ще кілька примірників, то старайтесь їх продати по вищій ціні. Такі українські книжки тепер — унікати, бож під большевиками все пропало. Надвишка, якаб мені таким чином припала, не піде намарно, а буде вжита на покриття організаційний поїздок по селах, зокрема в справах організації нашого сільського жіноцтва".

До тих слів пані Кисілевської додамо „мале" пояснення, яке виглядає ось так:

Ми дійсно одержали тому два роки 20 примірників гарно виданої, ілюстрованої й цікаво написаної книжки пані Кисілевської п. н. „Швайцарія". Оголошували ми її в „Свободі" стільки разів, що кошти оголошування, колиб їх пані Кисілевська мала заплатити, виносилиб принайміні двічі стільки, що вартість книжок. Та ми рішили, щоб оголошення ішли на кошт „Свободи". Проте, не зважаючи на ті численні оголошення, продано за **два роки всього дві книжки.**

Ось це є драстичний приклад цього, як ставиться українське громадянство в Америці до української книжки. Очевидно, що не є аж так зле з усіми книжками. Але назагал наведений нами приклад не відбігає дуже від дійсної правди. Згадуємо про це ще й тим разом, бо в попередних статтях порушили ми деякі „великі" справи, що повинні стати черговими завданнями праці американських українців. Та нам здається, що заки ми возьмемось за здійснення великих плянів, і таких конечних річей як видання англійсько-українського словаря та англійського підручника української мови, то треба заставити наш загал до основної ревізії його відношення до таких життєво-духових справ, без яких вдержання і розвій українського життя в Америці неможливі. При кожній парохії й при кожнім Народнім Домі й в кожній місцевости обовязково мусять бути укаїнські бібліотеки, які мусять мати придбані ті видання, українські й англійські, які ми видаємо тут в Америці. Оті бібліотеки мусять ще завчасу розхопити те, що є з українських книжок на складах, заки ті книжки не погниють і не загинуть.

Далі треба собі ясно здавати справу, що в Америці ніяк не виплачується друковання українських книжок. Але треба принаймні допомогти тому, щоби були розкуплені ті книжки, які являються, чи зявляться у всього кілька сот примірниках, як відбитки з часописних фейлетонів, бо це ще тепер одинокий можливий спосіб видавання українських книжок. Наразі навіть він неможливий, бо не покриває коштів паперу і друку. Та коли спамятаємось і зрозуміємо, що українська книжка переживає трагічні моменти на рідних землях, то тоді можливо зайде у нас якась зміна на краще. Тоді можливо притулимо до себе й українську книжку.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ ПІД НІМЕЦЬКОЮ ЗАЙМАНЩИНОЮ

(Подано за часописом „Краківські Вісті").

УКРАЇНСЬКІ ЦЕРКВИ ПЕРЕХОДЯТЬ ЗНОВУ В УКРАЇНСЬКІ РУКИ.

Дня 23. червня (як подають „Краківські Вісті" з 19. липня б. р.) відбулося свято передачі колишньої православної каплички с. Гостинного на Холмщині з рук поляків до українців. Урочистість передачі почалась процесією парохіян Гостинного з місцевої церкви до каплички. З поблизьких сіл Вербковичів і Конюхів також прийшли процесії. Усі коло 1,500 люду стрінулися в лісі коло каплички. Урочистість почалась довшою промовою з історичним освітленням страждань Холмщини виголошеною місцевим вчителем Троцьким. Службу Божу правили парох Гостинного о. Стефанович та священик з Вербкович о. Баран і з Конюхів о. Поляк, в асисті діякона Денисенка. Перед капличкою навпроти вівтаря три юнаки з юнацької організації при товаристві „Рідна Хата" в селі Гостинне тримали „на струнко" національний прапор. Другу промову, навязуючи слова Євангелія до української дійсности, виголосив о. Баран. Одночасно відбулось посвячення прапору юнацтва „Рідної Хати" в Гостинному, що надало цій урочистості не тільки церковний, але й суспільно-національний характер. Перед посвяченням забрав голос о. Стефанович, пригадуючи молоді зміст і символічне значення прапору. Після посвячення священик вручає прапор д-рові Яр. Гриниивичеві, як хорунжому б. Української Армії. З закликом до юнацтва, щоб йшло до праці під цим прапором, передає його д-р Гриневич молоді. Потім промовляє д-р О. Галущак, як представник грубешівського Союзу Кооператив „Пробоєм". Після цієї промови відспівано національний гимн. Після відспівання церковного гимну „Боже Великий Єдиний" посвячено воду в джерелі під капличкою, а після цього відбулась дефіляда молоді с. Гостинного перед посвяченим прапором та представниками громадянства. Під враженням свята передачі каплиці та змістовних, повних запалу й віри промов, люди, піднесені на дусі, розійшлися з цього посвяченого місця, де, колись давно, як переказують, спочивала при лісному джерелі, Мати Божа, йдучи до Турковича.

Борцям за волю!

По всій Холмщині місцеве населення висипує могили в пошану Борців за волю. Дня 7. липня відбулось посвячення такої могили в селі Богородиця, віддаленому 2 кільометри від Грубешова. В посвяченні взяли участь не тільки богородчани, але й представники сусідніх сіл Гоздова й Підгорець та група зорганізованої молоді у Відділі Виховання Молоді з Грубешова. Могилу висипано на місці, де, перед двома роками, поляки були збурили церкву.

ЗА ЧИСТІ РУКИ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ

Америка ступає на шлях очищення політики від особистих інтересів одиниць. Минулого року поставив у конгресі сенатор Карло Геч, зо стейту Ню Мексико, законопроект, який і перейшов обі законодатні палати під назвою „Геч бил". Цей закон поправлено в дечому біжучого року. Він має на меті припинити великі жертви на виборні агітаційні цілі. Одиниці не сміють жертвувати більше на цілі своєї партії як $5,000 річно, а краєвий комітет партії не сміє приняти більше як $3,000,000 річно.

Цей закон є наслідком великих надуживань у минулому. Звісне, що донедавна так бувало, що вигравала при виборах та партія, що мала більше фондів для агітації перед виборами. Републиканська Партя мала між своїми членами банкирів, фабрикантів, великих купців і всі вони могли сипнути перед виборами великими сумами гроша. Звичайно теж власник фабрики чи іншого підприємства впливав на голосування своїх робітників. „Хочеш, щоб в Америці йшов бизнес, а ти щоб мав працю, голосуй на републиканський тикет", був загальний передвиборчий зазив. І десятками літ Злучені Держави були краєм Републиканської Партії. Лише виїмково приходили до влади кандидати Демократичної Партії.

Вилім зпід цього правила зробила світова війна, а опісля велитенська кріза за часів Гувера. Повоєнна кріза переконала кожного, що добробут Америки не залежить від Републиканської Партії, чи другої, а від далеко інших, нераз дуже скомплікованих причин. Отже виборці зрозуміли, що їм треба голосувати самостійно, коли хочуть для краю добра. Та колишні партійні провідники не здавали своїх позицій і пробували провести агітацію більш складними способами. Але й до цього треба було грошевих засобів. Якраз закон Геча кладе таму нерозбірчивій агітації за гроші. Але й цей закон вдалося обійти, як і кожен інший. Потворено повітові партійні комітети і до них почали напливати великі грошеві суми. В той спосіб справді каса краєвого („національного") партійного комітету може бути бідна, а зате повітові та ріжні інші окружні комітети можуть розпоряджати десятками міліонів передвиборчих фондів і вести агітацію безкарно й без федеральної контролі.

Це й зміркував Генеральний Прокуратор Джексон у Вашингтоні. Він звернув увагу на цю справу сенатора Геча й запросив його підготовити поправку до свого колишнього законопроєкту, щоб виключити невикональність закону. Сенатор Геч приготовляє відповідну поправку, але чи ще буде час її перевести як закон перед теперішніми виборами, що відбудуться в листопаді, це сумнівне. Агітація на великі розміри вже розпочалася і партійні провідники закидують одні одним, що вони вживають великих фондів на агітацію. Очевидно, що цею справою заінтересувалася конгресова комісія, створена для провірки партійних фондів. Але вона не зможе багато зробити на підставі теперішнього закону. На всякий випадок треба привитати змагання, щоб у Злучених Державах, в оцій типовій країні виборів на демократичний лад, ці вибори мали всі признаки прилюдної чесноти, а з тим і незалежности виборців від яких-небудь посторонніх впливів.

РУМУНІЯ В КЛОПОТАХ

Кажуть, що лихо не ходить одинцем, а в парі. Це можна сказати нині про Румунію. Побільшена в останній світовій війні побідними державами чужими територіями, вона нині платить за це здорово, подібно як Польща. Бо не скінчилося на втраті української Буковини та Басарабії, бо Мадярщина та Болгарія простягають руки по свої землі.

Гітлер приказує.

Так є, що тепер Німеччина диктує на Балкані. Мадярщина і Румунія мусять приймати прикази від великого „боса" з Берліна. Покищо, здається, Болгарія добилася ласки в Берліні. Це перший раз в повоєнній історії Румунії, її премієр заговорив про згоду в „принципі" — відступити Болгарії велику частину полудневої Добруджі та виміняти своїх горожан в числі 200,000.

Відступлена частина — це дуже урожайна полоса, що простягається над Чорним морем. Два головні міста Базарджіг і Туркая підуть також до Болгарії; третє головне місто Добруджі, — Сілістра, — остане мабуть надалі при Румунії.

Щодо мадярських домагань, то їх ще покищо не відкрито, але мадярський уряд уже предложив Румунії свої домагання.

Мадярщина і Болгарія почали натискати на Румунію найбільше тоді, коли червона Москва забирала Басарабію та Буковину. Німеччина й Італія не дуже радні новими триюмфами Сталіна, але мусіли прикусити язика та робити добру міну. Нині уряд Гібурту вже всеціло на поводі Берліну й так робить, як він йому приказує. Тим вияснюється, що Румунія висилає свої місії до Німеччини та Італії для вистудіювання політичних, економічних та соціяльних реформ.

Круто з жидами.

Румуни, подібно як поляки чи москалі, ніколи не мали спеціяльної любови до жидів. Але тепер, будучи під диктатом Берліна й Риму, новий румунський уряд наложив сильну руку на 700,000 жидів, що замешкують Румунію.

Новий закон, що опреділює положення жидів, поділив жидів на три категорії.

До першої належать жиди, що стали румунськими горожанами ще за старого королівства. Вони мають всі права з виїмком права мати господарську власність.

До другої категорії належать ті жиди, що прибули до Румунії перед 30. грудня 1918 р. Вони не можуть бути ні урядниками, ні публичними нотарями, ні продавцями алькоголю, книжок, часописів ні не можуть грати в національних румунських спортових організаціях. Вони, як всі інші жиди, не можуть служити в румунській армії, бо це „обовязок чести". За те мусять платити податок або робити для громади.

До третьої групи належать ті жиди, що прибули до Румунії по 30-тім грудня 1918 р. Їх положення теке саме як другої категорії. Одначе рада міністрів видасть ще спеціяльний закон про обмеження їхньої діяльности.

Одним словом: жиди поставлені поза правом на публичне життя. Румунський уряд не каже ані одним словом, що мають жиди з собою робити. Ось так Румунія переходить дуже важну кризу у своїм національнім існуванні. Її будуччина виглядає дуже чорно.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПРОПАГАНДНИЙ МАТЕРІЯЛ

Новочасна війна дає притоку заборчим державам розвинути великі засоби агітації. Мало коли заборчі нації дбали про настрій населення так, як тепер. І тому вони з такою силою кидаються на поле пропаганди. Що посіють у критичному часі, можуть зібрати сторицею вже незабаром. Коли глядіти на те, що діється під тим оглядом на українських землях, то треба ствердити, що найбільш вбивчу пропаганду ведуть таки „наські" большевики на приказ московського центра.

Москва наїхала на західньо-українські землі й загарбала не лише велико-панські маєтки, але також і українські господарства. Ці маєтки ріжно Москва попридідлювала. Дещо дала місцевим безробітним і безземельним селянам, але більшість землі таки забрала Москва на власність совєтської держави. Москва робить це з таким поспіхом, начеб боялася, що сьогодні-завтра вона втратить посідання тих земель. Робить це з поспіхом мабуть тому, щоб дати агітаційний матеріял у руки своїх платних і безплатних агентів. Мовляв: „Дивіть люди добрі, який то рай мають тепер селяни й робітники в Західній Україні. Ніхто їм його не дав передтим, навіть самостійна українська держава. Отже ясно, що лише Радянщина може дати такі благодати". Агітація вдається, бо дехто починає кивати головою: „Правду кажуть большевики. Таки так є!"

Може воно так є — нема що голіруч оспорювати. Нема докладних інформацій від критичних та свідомих людей, щоб цю прояву розібрати. Є лише уривки в листах, і то звичайно писані алегорично. Значить, пише людина що іншого, а що іншого хоче сказати. Отже з тих урвиків довідуємося, що поле дали, але воно не приносить чоловікові щастя. Є поле, але нема його чим обсіяти. Є поле, але в краю панує голод. Є поле, але нема нічого на полі. Це неоспоримий факт. Отже що з цього, що роздали большевики поле? Чи принесли людям добробут? Чи принесли щастя? Чи може принесли нещастя?

Такі питання варт розібрати спокійно, безсторонно і щойно тоді видати осуд. Щойно тоді можна зрозуміти, пощо все те большевики роблять і який можливий з цього вислід у майбутності. А якби їх всесторонно розібрати, тоді щойно показалось би, що відібрання землі теперішним власникам це одна справа, а її розділ друге діло; що роздача їх без розбору комунебудь, це зо становища національного господарки страшний злочин. Злочин такий, що за нього не зможуть відпокутувати теперішні большевицькі тирани. За нього відпокутують і заплатять щойно будучі покоління. Але заплатять так дорого, що навіть теперішня хвилева радість не зрівноважить жалю будучих поколінь та не злагодить проклонів на адресу теперішних московських сатрапів. Їх кости давно вже перегниють, а їхню розбишацьку систему будуть лихословити не так люди науки, як найпростодушніші зубожілі земельні робітники. Чи ті прокони будуть відноситися і до теперішніх наших большевицьких агітаторів та баламутів, залежатиме від ступня їхньої свідомости. Бо вже тепер виринає питання: Чи знають ці баламути, що вони роблять? А як знають, чи знають вони чим заплатити за свої злочини, сповнені розповсюдженням агітації між українським населенням для винищення цього населення й завдання рішального удару в спину цілій українській нації?

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ І.

(7)

Підійшов ближче й звиклими до пітьми очима розпізнав під плотом ще темнішу за ніч постать.

— Хто тут? — гукнув сміливо.

— А що хіба?... Здоров, Павле! — обізвався січовик.

Павло наблизився щільно, завзирнув мовчки під шапку й оглянув незнайомого з голови до ніг.

— Запорожець?... Чи мені ввижається? — мовив спокійно, але підозро.

— А хочби й запорожець? — так само відповів січовик і аж тричі пихнув люльку.

Вогник блиснув ясніш, і Павло встиг запримітити й довгого вуса й витріщкуваті глузливі очі. Те, що в очах тих грала ніби поглумка, почало дратувати Павла. Став до козака боком:

— А чого тобі тут треба, й звідки тобі відомо, що я Павло?

— Е, пане-брате, — засміявся січовик, — я характерник. Знаю не тільки те, що ти Павло, а й те, що ти сподівався, йдучи сюди, поженихатися з білявкою, синьоокою Орисею, та не пощастить тобі цим разом, бо дівчина до тебе не вийде. Чув?

Павло спалахнув.

— А чогоб їй не вийти? Тебе мусить спитати, чи як?

В цю мить стукнуло віконце й почувся голос, що відразу прогнав Павлові й досаду й гнів, лишивши саму радість:

— То ти, Павле?

— Я, Орисю, — затремтів від захвату парубок.

— З ким ти?

— А хто його зна... Запорожець якийсь!

— Як?!... То він досі стовбичить тут?... Пеня та й годі... Отже, забірай його з собою та йди звідсіля, бо я все одно не вийду.

Павлові й серце впало.

— Орисю! — вихопилося в нього з докором.

— Иди, йди собі! — суворо говорила дівчина, — нічого там — „Орисю".

А далі ласкавіше додала:

— Завтра приходь, коли маєш що сказати. Добраніч!...

Віконечко стукнуло знов, і все затихло, лишилися самі собаки з піснями та їх двоє: один із глузливою усмішкою під важким усом, а другий — із пониівеченою радістю в серці.

Павло помовчав хвильку, не відриваючи очей від чарівного віконечка, далі круто повернувся до січовика:

— Це все через тебе, дідьку непроханий!... Де ти взявся тут, заволоко, і чого шукаєш глупої ночі там, де не загубив?...

Січовик мовчав, і Павло виразно відчував, що він у душі кепкує з нього.

— Не хочеться тільки гвалту здіймати, щоб не зганьбити дівчини, — бурчав він, збираючись відходити, — а то я тобі відбив би охоту чіплятись до неї... Де чорт не візьметься, та...

— Ну, буде, буде, — раптом обізвався запорожець. — Ти звідси куди — додому?...

Павло отетерів спочатку від несподіванки, далі спалахнув:

— А тобі що до того?

— Рано ще. Ходімо лише до Лейби: там наші до ранку гулятимуть, то й ми поможемо. Я пізнав урешті тебе: ти той парубіка, що жбурлязь оце нещонедавно лейстровиками, як грушами. Хочу почастувати тебе й погуляти з тобою. А за дівчину не турбуйся: не хотів і не хочу її кривдити, а до того — звідки міг я знати, що вона твоя дівчина?... Отже ходімо помиримось, не сваримось.

Павло відразу завагався, але можливість попасти в таке товариство була занадто принадна. Махнув рукою й згодився.

III.

Велика Лейбина коршма гула всередині й зокола. Надворі, в мальовничому безладді, розставлено було кілька довгих столів із скамницями та дзиґликами до них, а за тими столами, заставленими дзбанами, поставцями, кухлями, кубками, сиділи, хто-як уподобав, січовики — пристарі, молодші, зовсім молоді; сиві оселедці за вухо та сиві вуси аж на грудь мішалися з добре підголеними аж по маківку чорними, русявими, білявими чупринами й пишними молодецькими вусами, зачепленими часом аж за вуха, щоб не заважали пити меди. Біля кожного столу, на зимові не вкопаних для ночі стовпах, червоно палав смолоскип, курячи їдким чорним димом іноді просто на гуляк, нащо ніхто з них не звертав найменшої уваги.

Поміж столами увихалися зо спритністю, що їй позаздрив би найстрожкіший вуж, часом сам Лейба, а то здебільша рудий зять, Хаїм, та молодий іще, але вельми рахубний, як і батько, чорнявий син.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ХТО ПОПИРАЄ БИЗНЕСИ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ", ТОЙ ПОПИРАЄ „СВОБОДУ".

З ДНЯ

ЩОБ МОРАЛЬНО НЕ ЗАЛОМАТИСЬ.

Коли ми на кожному кроці підкреслюємо, що народи в заграничній політиці руководяться себелюбством і роблять те, що їм корисне, не звертаючи уваги на свої власні високопарні, гуманні кличі — то ми хочемо в той спосіб рятувати нашу українську суспільність від морального заломання. Бо заломання в чоловіці приходить тоді, коли він у щось свято вірить, а опісля переконується, що ця віра була побудована на леді; коли думає, що щось гарне, взнесле, а покажеться, що це обман, лицемірство. Краще відразу бачити речі такими, якими вони є, ніж ідеалізувати їх, а опісля розчаровуватись, упадати в другу крайність і говорити, що на світі все брехня, ошуство, обман, лицемірство.

ШЛЯХОТНІСТЬ І ОБМАН.

Лицемірства на світі, безперечно, багато. Також багато обману. Але той обман і болицемірство нераз перемішане з більшим чи меншим додатком гарних шляхотних речей, так, що найкраще не захоплюватись чимсь занадто, ні не лаяти опісля чогось останніми словами.

Американське фільмове мистецтво вже віддавна приняло таку засаду, щоб не ділити своїх героїв на дуже гарних і дуже поганих. Лиш у рідких випадках воно представляє погані типи в такім світлі, що годі в них відшукатись хочби найменшої риски шляхотности. Найчастіше в американських фільмах навіть у лайдацьких типах знаходимо дрібку шляхотности; з другого боку навіть найкращі типи мають певні слабости, відемні прикмети, які їм не шкодять, а роблять їх у той спосіб природніми, дійсними. Таке заставляє людей дивитись на світ реальними очима і не ідеалізувати його занадто, ні не попадати в розпуку з причини його гріхів.

ПІДХІД АМЕРИКИ ДО СОВЕТІВ.

На своїй пресовій конференції підсекретар стейту, Сомнер Велес, сказав, що Америка старатиметься полагодити советські жадання забрати американські предсставництва з балтійських держав, Литви, Латвії і Естонії, в приязнім дусі. Себто в такім дусі, щоб не заворювати, лише поправити відносини між Америкою і Советами. Зновуж американський адмірал Ятс Стірлінг, в своїй статті в Н. И. Таймс, 13 серпня ц. р., радить американському урядові шукати порозуміння з Советами, щоб на Далекому Сході в обличчі спільної японської небезпеки співпрацювати. Можливо, що до того справді прийде.

РОЗЧАРУВАННЯ.

Для тих, що свято вірять у якісь несебелюбні шляхотні мотиви в заграничній політиці, і що взяли дослівно натаврування Советів з боку тогож самого Сомнера Велеса пару тижнів тому за їх захоплення згаданих трьох балтійських республик, теперішня заява Сомнера Велеса і ціла його політика буде тяжким моральним ударом. Деж тут високі кличі, охорона малих поневолених народів! Де боротьба з деспотизмом, агресією, політичним розбоєм! Все це в одній хвилині пропало?

Так, в одній хвилині пропало, бо вимагають цього державні інтереси краю. І за це нема що на когось гніватись. Обовязком державних мужів є дбати в першу чергу про інтереси свого власного народу. Коли ті інтереси під кожним оглядом задоволені, то тоді можна зробити малу уступку на користь всеслюдських гуманних ідей.

Багато говорити про високі гуманні засади можна державним мужам лиш тоді, коли ті високі засади служать водночас себелюбним інтересам їх народу.

ТРЕБА ТЕРПЕЛИВОСТИ.

Серед таких обставин треба бути терпеливим. Головно ми, тут в Америці, що добре знаємо про ці кривди, які завдають нашим братам у старім краю Совети, повинні не нервуватись і не огірчуватись, коли Сомнер Велес, забувши за своє попереднє натаврування Советів, нині шукає зближення з ними. Цього вимагає інтерес краю. Треба витерпіти, а справи зміняться.

Високі ідеали, правда — триюмфують звичайно на кінці. Події на світі так колотяться, так перевертаються, що по певнім часі всетаки на верх виходять ті справи, що в основі мають глибоке моральне заложення. Їх моральна сила, немов рятунковий пояс, остаточно таки видигне їх на верх і не дасть їм потонути. Але за ту правду мусить хтось постійно і витревало боротись. Високі ідеали без чемпіонів подібні до рятункових поясів без людей. Вони плавають по верху, але яка з них користь?

НАПРУЖЕННЯ ЗОРУ — БІЛЬ ГОЛОВИ

Є різні причини, чому болить голова, а властиво, чому відчуваємо біль в голові. Та часом й очі є причиною такого болю. Коли читаєте довго книжку, що надрукована дрібним або густим друком та ще на тандитнім папері, то можете сподіватися болю голови. Коли вишиваєте, або взагалі коли довгий час дуже пильно на щось призираєтеся, то теж можете сподіватися болю голови. Тому то треба вистерігатися, щоб надто довго не вдивлятися на ніщо таке, що дуже напружує зір. Бож коли часто будете перенапружувати свій зір, то не тільки буде боліти голова, але й з часом зопсується ваш зір.

О. КОНИСЬКИЙ

У ГОСТЯХ ДОБРЕ, ДОМА ЛІПШЕ

Оповідання з 60-тих років 19-го століття, коли щойно починалися зносини між українцями під австрійським з українцями під російським забором. Одні й другі мають тих самих ворогів: поляків і москалів і пробують з ними боротися. Читач пізнає багато невідомого про життя в ті часи.

Ціна $1.
У паперовій обгортці 60 цнт.
Замовляти:
"SVOBODA"
81-83 Grand Street
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

АМЕРИКАНСЬКІ ВТІКАЧІ.
Гураган шалів над Мексиканським заливом та спричинив великі шкоди на побережжі Злучених Держав. Після того, як вітер перегнав зо скоростю 75 миль понад рівнину, сотки людей осталися без даху над головою. Осьтут видно збігців, що шукають помочі в Ст. Бернард, Луїзіяна.

УЧИТЕЛЬ—ЯК КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІЙ РОБІТНИК

(З українських земель під німецькою окупацією).

Суспільна праця довга — утяжлива,
За те плідна; та головна — вона,
Одна лиш може заповнити без дива
Життя людини, бо вона одна
Всіх сил, всіх дум, чуття змагань людини
Жадає й їх вичерпує до дна.
Іван Франко.

Ціле життя на всіх його ділянках, це повсякчасне зусилля, змагання за новий зміст, новий розріст, розмах і творчий вияв.

І всі ми мабуть згідні в тому, що найважнішою проблемою під сучасну пору це передусім організація духових, — а вслід за цим моральних і матеріяльних сил народу, бо її головне і цілеве завдання — це підготовити людей, для сучасних й прийдешних потреб нації. Якщо так, то наказом хвилини і потреб являється зорганізувати й зактивізувати всі народні маси, перевиховати їх та вщіпити в їхні душі державно-творче життя, перебудувати ціле наше національне життя на нових основах, та навязати нашу працю до визвольних і державних змагань і росту в минулому — до наших попередників і предвістників.

Бо лише люди з виробленим світоглядом, із виразно опреділеними методами праці, — кожночасно будуть добрими щоденними робітниками національного діла, та безупинними воїнами за тверді основи буття і цілі української нації.

Щоб одначе цю працю повести якслід на місцях, то до цього треба вироблених людей, цих піонірів і виконавців, що самі булиб найбільше суспільно діяльні, та повелиб енергійну боротьбу за володіння душами і спрямувалиб рушійні сили народу на шлях державно-творчого діяння й праці.

Ці робітники згуртують біля себе національно творчі елементи села - громади, розбудять їхні думки й волю, стануть джерелом сильних почнів, пособлять їхню активність, вчинять з них творчий і войовничий кадр, що змагатиме до 1) розбудження національної свідомости, громадської вироблености і активности у даній місцевости; 2) збереження національної відрубности; 3) здобуття незалежности; 4) поширення національних впливів на зовні.

У цій праці визначну — коли не передову — ролю має культурно-освітня робота, що змагає до поширення, утривалення і поглиблення національно - культурних дібр і вартостей, які є основою життя народу, його розвитку і розросту. Бож культурно-освітня праця, це ніщо інше, як система чинностей, яких метою є організування культурного життя народу з оглядом на його культурно-освітні потреби і інтереси під сучасну пору, як також з уваги на його майбутнє життя.

Значить у праці на українських землях по цей бік Сяну і Буга в культурно-освітній ділянці можна буде вирізнити два первні, а саме: **шкільно-научний і національно-виховний.**

Шкільно-научний первень буде в початках панівний. Суть-істота його полягатиме в тому, що: а) запозичимо зміст від шкільних програм, а саме: читання, писання (по українськи), з головною формою праці, якою буде живе слово, отже відчити і реферати для старших; б) запозичимо працю у формі лекцій, задач, викладів; в) запозичимо проблематику, бож діяльність культурно-освітня являється помічним заступним чинником у відношенні до школи.

За те національно-виховний первень це передусім чинність виховна, реалізована методами суспільної акції, отже є це збирання з окруження коло культурно-освітнього робітника громади людей, ставлення перед ними відповідних культурно - освітніх завдань, зединення їх біля цих завдань та втягнення їх до самостійної активної і солідарної розвязки та реалізації тихже завдань. Щоби культурно-освітній робітник вивязався якслід із обовязків на свому пості мусить — крім цього — освідомити собі, ось такі ще завдання: 1) дослідні, 2) провідні, 3) научні, 4) завдання представника суспільного авторитету.

Дослідні завдання мусять бути вихідною точкою будь-якої культурно-освітньої і виховної праці освітнього робітника. Бо тільки добра, вміла та глибока і вдумчива обсервація довкілля (середовища), як теж і громади-гурту учасників цієї праці — дають запоруку успіху. Наставлення дослідно-обсерваційне культурно - освітнього і виховного робітника дає йому змогу відчути і зрозуміти внутрішнє життя громади, а саме які серед громади, зокрема селянської молоді нуртують думки, бажання, змагання, сподівання тощо. Як дивиться молодь на сучасну дійсність як її пояснює та в який спосіб хотілаб її покращати і вдосконалити в кожній ділянці національного життя. Дальше це наставлення обсерваційно - дослідне культурно - освітнього робітника дасть йому змогу позбутися односторонности й шаблоновости. Збірна реалізація усяких культурно - освітніх проблем і питань є наказом теперішньої хвилі. Одначе вона є можлива лише з допомічю культурно-освітнього робітника через **піддачу** підповідження гуртові та окруженні ініціятиви, задумів, плянів, що змобілізують всю їхню енергію, силу й увагу. Тут культурно-освітній робітник сходить на другий плян, бож на першому пляні являється солідарна праця гуртова — громадна, що своїми силами поширює та поглиблює внутрішнє життя гурту та довкілля, оформлює його переконання, наставляє його життєву поставу супроти світа, життя й людей та народу. Словом — побуджує творчу уяву, формує волю, та у праці виробляє характер, себто двигає людську масу на щораз вищий рівень, організаційного, культурного і духового життя.

У кожному зорганізованому гурті являється одиниця, що своїми внутрішніми вартостями, силою своєї волі і розуму, характером та організаційним хистом стає на провідній стійці, на чолі громади чи гурту, як її духовий провідник. Саме такий провідник функцій у культурно - освітній виховній праці, отже: 1) вносить до гурту громади ініціятиву, нові задуми і пляни; 2) має організаційну і духову керму над виконаною працею гурту; 3) самий аранжує всякі товариські гри і забави; 4) дає добрий примір організаційної консеквенції та витревалости й обовязковости у праці.

Научні завдання культурно-освітнього робітника мають на меті впливати на інтелектуальну сторінку людського життя. — В проводі під сучасну пору знання не відграє такої великої ваги, як кількадесять літ тому, але усунення анальфабетизму в селі та прогнання нужди з села, біди — нераз — голоду і холоду є не можливе без научних завдань культурно-освітнього робітника, маючи на увазі постачання елементарних відомостей, всебічне освідомлення, підготова до самосвітньої праці, отже і самодіяльности гурту.

Суспільний авторітет культурно-освітнього робітника є дуже важним чинником в успіху його праці. На цей авторітет складаються не тільки його суспільне становище і професійна праця, але також і його ідейність, знання, досвід, обовязковість і характер. Сила впливу його авторитету залежить від рівня і ступня культурного вироблення громади. Одначе його суспільний авторитет накладає на нього два обовязки: 1) нести відповідальність за цілість життя і діяльности та праці гурту, громади, 2) підшукувати властиві шляхи, зміст, форми та методи праці.

І саме ця відповідальність та добір змісту і метод ставить його у самий центр праці. Бож його авторитет впливає на формування опінії гурту та громади, встановляє їхнє відношення до актуальних явищ і процесів, що виринають на зовні життя громади, отже справ культурних, суспільних, господарських, політичних. І тому саме культурно-виховний робітник мусить бути свідомий своїх завдань, якщо він схоче бути творцем нового і величнього та самостійного життя народу. — („Краківські Вісти").

АНУ, ЧИ ВУЖ МОЖЕ ЇЇ СМЕРТЕЛЬНО ПОКУСАТИ?
Пані Етел Шібі, 48-літня доглядачка, лежить у шпиталі в Синсинаті після того, як у часі релігійного обряду покусав її вуж. Її праве рамя лікують від отруї. Пастор Роберт Сірз каже, що її рамя спухло тому, що вона „не відчула Господньої сили".

ДЕ ЛЮДИ НЕ КРАДУТЬ

Розвиток громадського почуття між людьми можна судити й по тім, чи в державі чи народі бувають грабежі та крадіжі. Очевидно, що коли в якійсь державі буває дуже багато грабежей та крадежі, то це свідчить, що загал там стоїть ще на низькому стані культурному та бракує йому почуття любови до ближнього. Крадежі та грабежі в Европі та Америці — це щоденне явище. І дивно стає, бож европейці й американці християни, а Христова наука учить ближнього любити. Та є на світі і такі країни, де злодіїв та грабіжників майже нема. От, наприклад, у Ніпоні (Японії) злодійство — то невидальщина. І поки ніпонці не стринулися з европейцями, то таки злодіїв у Ніпоні не було. І знов дивно стає, бож ніпонці не християни. Та знаємо, що ніпонці стояли на високому культурному уровені вже 12 сот літ тому, — саме тоді, коли Европа ще потапала в темряві середньовіччя, безупинних воєн та грабіжницьких наїздів. От, наприклад, у 10-му віці, коли Україна тільки приняла християнство й українці почали знайомитися з грецьким письменством, Ніпон вже пережив був три століття дуже плодовитої письменницької діяльности. З того часу ніпонську повість „Генджі Моноґатарі" можна ще й тепер читати як одну з найцікавіших повістей світа. Оце все вказує, що ніпонці пережили вже багато довший час культурно - громадського життя і в них глибоко вщепилося й почуття громадянськости: пошана до сусіда та й до його власности.

УВАГА! ГРОМАДЯНИ Й ГРОМАДЯНКИ: — УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ СТЕЙТУ КОННЕКТИКУТ І НОВОЇ АНГЛІЇ!

Заходом відділів Золотого Хреста та Українсько-Американської Стейтової Орг. стейту Конектикут та при допомозі всіх парохій і патріотичних орг.

:—::—: влаштовується :—::—:

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДЕНЬ

В НЕДІЛЮ, 18. СЕРПНЯ (SUNDAY, AUGUST 18, 1940)

SUCCESS PARK, STRATFORD, CONN. (Bridgeport City Line)

Початок у годині 10. рано. — Вступ 25 центів, для дітей вільний.

ПРОГРАМА ДНЯ: 1. **Полева Служба Божа в годині 10:30 рано.** Відправлять доооколичні священики. 2. **Пополудні** виступлять з промовами: **пані Болдвин,** жена ґовернора стейту Коннектикут, й інші визначні провідники американські і українські. 3. **Несподіванки!**

До танців буде приґравати добірна орхестра.

Шановні Громадяни! Взиваємо всіх, а зокрема наше жіноцтво, прибути на цей величавий здвиг. Це наш обовязок помагати, організувати та спільно творити одну нашу організовану силу для помочі визвольним змаганням поневоленої України.

Увага: Їхати Boston Post Road до Бріджпорт-Стретфорд Line, а там за вказівками до Парку. **Центральний Комітет Дня.**

ПОЗІР! АСТОРІЯ І ОКОЛИЦЯ НЮ ЙОРКУ! ПОЗІР!

Отсею дорогою подається до загального відома нашому доооколичному Громадянству в Лонґ Айленд та околиці, що

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОКРАТ. КЛЮБУ,

та при ласкавій співучасти усіх тут місцевих наших Товариств, Сестрицтв та прочих наших Установ в Асторійській Громаді влаштовується другий з ряду

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 18. СЕРПНЯ (SUNDAY, AUGUST 18, 1940)

В "NATIONAL HALL" ПАРКУ, 65-13 — 38th ST., WOODSIDE, L. I.

Першорядна музика. — Багато несподіванок.
Парк для гостей відчинений в годині 10-тій ранком.
Вступ для гостей 40 центів від особи.

Родимці! До ласкавої співучасти в цьому нашому Пікніку маємо отсим честь запросити усіх наших Громадян, Громадянок, а особливо нашу Молодь — нето з Асторії, Вудсайд, Корони, Флошінґ, Озон Парк, але й наше Громадянство з Бруклина, Бронкс та самого міста Ню Йорку.

За добру та веселу забаву ручить Вам наш **Пікніковий Комітет.**

Дороговказ до Парку: The grounds are one block from the Flushing Line of the I. R. T. & B. M. T. Subway (Fisk Avenue Station), and two blocks south from the Queens Line of the 8th Avenue (65th St. Station). The Greenpoint Broadway, 65th Street, Bus passes the Hall. Jackson Heights Bus stops one block from the Hall and Park. Broadway & Grand Ave. buses stop at 61st Street. Maspeth bus, at 65th Street.

ЙОНҐСТАВН, О., І ОКОЛИЦЯ!

ТОВАРИСТВО Імени ОЛЬГИ БАСАРАБ,
відділ 348 Українського Народного Союзу

:—: влаштовує :—:

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 18. СЕРПНЯ (SUNDAY, AUGUST 18, 1940)

В ЛІСКУ ПРИ ШЕРОН ЛАЙН СТАП 28

Початок у годині 12:00 вполудне.

Цим запрошується всіх місцевих і доооколичних Громадян, Товариства, Сестрицтва і Молодечі Організації прибути численно на цей пікнік.

Тому, що вже кінчиться літній сезон, і останній Пікнік, то просимо прийти і забавитись.

За добру забаву ручить — **Комітет.**

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

До українського громадянства з Пасейку й оклониці.

Українським організаціям, братствам, товариствам і т. п., відомо про Центральний Комітет в місті Пасейку, що в минувшому році уладив був Перший Український День. Той день дуже гарно вдався. І дохід був дуже гарний, котрий поділено на кілька частей як допомогу нашим рідним у стармоу краю. Також цього року Комітет рішив уладити такий День, а то дня 15. вересня у Paradise Park, River Road, Garfield, N. J.

Хоч военні події спинюють нас хвилево в помочі нашим рідним в старому краю, то ми не повинні попадати в зневіру і говорити, що вже всьо пропало. Ні! Ми повинні ще більше працювати, бо поміч потрібна й конечна. Як читаемо в часописах, то зближаючася зима принесе зо собою страшний голод для міліонів людей. Думаємо, що найбільше стрінеться з голодом таки наш український нарід. Годиться тут звернути увагу на Конґрес Американських Українців, котрий відбувся дня 24-го травня 1940 р. у місті Вашинґтоні. Там зібрані делеґати прирекли, що в міру сил далі будемо помагати українському народові в його змаганнях до волі і дамо порятунок жертвам дотеперішньої і дальшої боротьби за її волю. І тому саме комітет уладжує згаданий день. Чистий дохід буде розділений на ріжні цілі, як також й на Американський Червоний Хрест. Програма буде багата, яку проголоситься в часописі пізніше. Комітет вірить, що шановне громадянство, розуміючи вагу і ціль цього підприемства, виявить це розуміння своєю участю. Також проситься всі орґанізації й товариства стриматися в той день від підприємств, щоб всі могли бути на Українськім Дні.

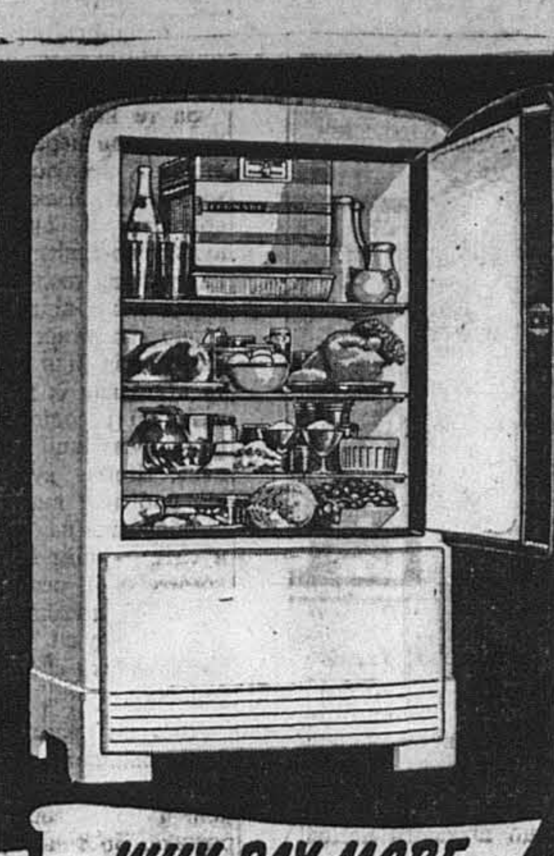
Василь Юсипчук, секр.

Й ВОНА ХОЧЕ ПРИБУТИ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ?

Принадна наслідниця норвезького престолу, княгиня Марта, тепер на вигнанні в Стокгольмі у Швеції, приготовляється, як пишуть, виїхати зо своїми дітьми до Злучених Держав. Вона та її чоловік, князь Оляф, відвідали були Америку в 1939 р.

ONLY $114.75 *

DELIVERED IN YOUR KITCHEN WITH 5 YEAR PROTECTION PLAN

YES—that amount delivers this big, beautiful 1940 Leonard in your kitchen, with a 5 Year Protection Plan. Check its generous size—compare the features! Then decide whether you want to put up any longer with an old-fashioned, wasteful refrigerator. Remember, this is a new, 1940 Leonard—not an old-style or last year's model. Yet its price challenges *all* comparison. Come see it!

BIG 6 AND 8 CU. FT. MODELS FROM $94.95 TO $239.95

WHY TAKE LESS THAN A 6 OR 8 CU. FT. LEONARD

WHY PAY MORE THAN LEONARD'S NEW LOW PRICES

*State and local taxes extra.

84 BIG ICE CUBES—9 pounds of ice! Plenty of reserve power for quick freezing. You always have enough ice cubes.

5 YEAR PROTECTION PLAN—Here is your assurance of years of satisfactory, trouble-free performance.

11½ SQUARE FEET of space—room for tall bottles—roasts—a week's food for the average family.

GLACIER SEALED UNIT—quiet . . . lifetime oil supply sealed in . . . saves many dollars a year on bills.

AUTOMATIC LIGHT—illuminates interior when door is opened. No "dark corners"—all food in easy reach.

LEONARD ELECTRIC

КОЛИ вже всюди обійшли, а ще не купили найліпшого Рефриджірейтора, то ще зайдіть до Сурми. Огляньте ЛІОНАРД. Купити не купити, оглянути можна. Склеп Сурми відчинений кожного дня до 10-тої години вечором, зачинений в неділю...

SURMA 325 EAST 14th STREET (between 1—2 Avenues) NEW YORK, N. Y. Tel.: GRamercy 7-0729

Слухайте Української Програми на Радіо кожної суботи від 4 до 4:30. Стація WBNX, 1500 Kc.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ РЕВОЛЮЦІЮ В СОВЕТСЬКОМУ ЦАРСТВІ

Ґазета „Ню Йорк Геральд Трибюн" з понеділка 12. серпня пише знаменну редакційну статтю про терор у Советах з приводу вбивств, доконуваних у Литві, Естонії, та Латвії після їх наїзду. „Хоч доля Балтійських держав може бути переочена в Західній Европі, то вона висить як стращний меч над цілою Східньою Европою" — пишеться у статті. „Знову довгі залізничі потяги наповнені вязнями, їдуть на Схід, як було колись, коли то Сталін приневолював українських селян вступати в колективи. Як вони противилися, то він виголоджував їх на смерть, або висилав на заслання. Одначе тим разом вже зближається революція зпоза кордонів. Вона жде лише пригожої хвилини, коли то Німеччина буде вповні занята війною проти Анґлії. Тоді революція пошириться на всі прикордонні полоси. Фінляндські провідники знають, що вони не всилі ставити опір Советам... Повторюються раз-у-раз вістки, що Німеччина має на думці відступити Советам ґенеральне ґубернаторство Польщі,.. і що Росії дозволить взяти принаймні Карпато-Україну, що її тепер посідає Угорщина... Але у всіх країнах Росія не чується безпечною, хіба, що в ній є прихильники Сталіна. Упродовж ночі накладається східню тиранію і затирається культуру, яку там творено століттями. Можливе, що похід Советів стримається, коли скінчиться війна на Заході, але у міжчасі це може бути запізно для ріжних малих націй на Сході Европи".

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЇЇ ВИБИЛИ.

24-літню доглядачку Розмері Ґрифит знайшли збиту й зомлілу в жіночій кімнаті на літаку Американської лінії в дорозі з Ню Йорку до Нешвил. Вона оповідає, що якийсь мужчина домагався від неї ключика до пакунку, але вона відмовила й пролигнула ключ.

СТРАЙК МАЄ ДРАМАТИЧНИЙ ПЕРЕБІГ.

Копачі гробів на дітройському цвинтарі страйкують за підвишку платні. Вони перебралися як духи, щоб зробити драматичними свої домагання. Пікети парадують перед воротами цвинтаря. Страйкарі спинили кілька похоронів на цвинтарі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАҐО, ІЛЛ. Місячні збори Бр Рожд. Пресв. Богородиці, від. 259., відбудуться в неділю, 18. серпня, в 2. годині пополудні, в гали парохіяльній, 4950 Савт Палайна ул. Обовязково кожний член має прибути на ті збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени, коли не являться на збори і не вирівняють своїх вкладок, будуть суспендовані з відділу і У. Н. Союзу. — В. Ґула, кас.; І. Побуцький, секр.; В. Горпинщь, голова.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206., відбудуться в суботу, 17. серпня, в годині 7. вечором, в гали церковній, 74 Ґеріс Ев. Проситься всіх членів прибути на ці збори на означений час. На тих зборах будуть роздані фотоґрафії з тов. ювилею, проситься членів їх розібрати. — І. Кокольський, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Усп. Пресв. Богородиці, від. 123., відбуде свої звичайні і надзвичайні збори в неділю, 18. серпня, зараз по Сл. Божій, в церковній гали, 520 Н. Мейн ул. Отже проситься тих членів, що занедбують приходити на збори, щоби вони прийшли, бо присутність усіх членів на зборах є конечна, позаяк є важні справи, котрі мають бути полагоджені. — М. Волощук, предс.

ГЕЗЛЕТОН, ПА. Звичайні збори Бр. св. Михаїла, від. 85., відбудуться 18. серпня, в неділю, в Юніон Гал, у 1. годині пополудні. Кожний член повинен прийти начас і заплатити свої вкладки, щоб не затягати довгу. Проситься не спізнюватися з плаченням місячних вкладок до останнього дня в місяці, бо не можливо так платити, коли членові захочеться. Мусить знати, що розмет мусить бути засланий до У. Н. Союзу найдальше до 26, або 28. А як його заслати, коли члени отягаються з плаченням? Але більше того не буде, хто не заплатить начас, буде суспендований, щоб опісля ненарікав. — В. Шипула, пр.; М. Поливка, кас.; О. Костюк, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Місячні збори Бр. св. Димитрія, від. 288., відбудуться в неділю, в 2. годині пополудні, в звичайнім місці. Проситься тих членів, що довгують, щоби виповнили свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані після статуту. — Ю. Забвоцький, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

ҐЕМТРЕМК, МІШ. Місячні збори Тов. Згода, від. 20., відбудуться в суботу, 17. серпня, в 7:30 вечором, в Українській Хаті, 2240 Ґрейлінґ. Проситься всіх членів, щоби хоч раз всі прибули, бо є деякі справи до полагодження. — П. Прихідко, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239., відбудуться в суботу, 17. серпня, точно в 8. год. ввечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар від год. 7. ввечір. Тому, що є важні справи до вирішення, приявність усіх членів обовязкова. — Уряд.

ДЖАНСТАВН, ПА. Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 11., відбудуться в неділю, 18. серпня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Вудвіл. Проситься всіх членів явитись на ці збори і вирівняти довги, бо каса братська не може довше утримувати тих членів, котрі довгують і відділові урядники будуть примушені таких членів суспендувати. — Т. Волощук, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Місячні збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86., відбудуться в неділю, 18. серпня. Збори почнуться зараз по Сл. Божій, як звичайно. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на ті збори, бо маємо важні справи до вирішення. Також напоминається всіх довгуючих членів, щоби явились на збори, бо інакше будуть суспендовані, хто не прийде. — Уряд.

НАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ

ВДОВЕЦЬ ПОШУКУЄ ЖЕНЩИНИ до заряду дому. Може бути українка, полька або словачка, у віці 37 до 48 років. Маю одного сина 13 літ. Маю свій власний дім. Голоситись до
№ 4,
SVOBODA
83 Grand St., Jersey City, N. J.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

ЧОЛОВІКИ, чи Ви працюєте? Коли ні, то чому не поступаєте так, щоб завтрішний, і кожний інший день, приносив вам зарібок. Коли маєте ґарний вигляд і вмієте говорити до жінок по хатах, а до чоловіків у фабриках, і можете працювати цілей день, ми можемо дати Вам нагоду заробляти навіть від завтра. Голоситись до: 190-1
Mr. THOMAS,
Lincoln Studios
2824 Boulevard, Jersey City, N. J.

ЖІНКИ, що тепер працюєте в великих офісах, фабриках, склепах і т. д., можете побільшити ваші зарібки тижнево на $10, або більше, представляючи нас перед тими робітниками, з якими працюєте. Голоситись на таку адресу: 190-1
Mr. THOMAS,
2824 Boulevard, Jersey City, N. J.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ Й ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

SAMUEL P. KANAI
Український ПОГРЕБНИК
Цілий похорон навіть за **$150**
433 State St.,
PERTH AMBOY, N.J.
Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниці як далеко поза Нюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ
НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ
Історичне оповідання про цікаві шляхетські й купецькі інтриги з часів, коли історична Польща правила Україною, а турки правильно наїзджали на неї на грабіжі.
ЦІНА 75 ЦЕНТІВ.
"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET,
P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН, ч. 79. Ворог щез.

Коли Тарзан побачив таємну стрілу, як вона зо свистом летіла в його серце...

він скрутився з блискавковою скорістю. Але пера на кінці стріли стерлися об його грудь.

Він кинувся в гущавину, звідки прилетіла стріла, та його несподіваний напасник щез.

Він не відважився дальше шукати його, бо його гонителі вже були на овиді.